

zijn nest, kan niet in een relatief klein getal jaren verkregen zijn. Of is de kleur van zijn eieren slechts een klein overblijfsel van een vroeger intensieve een bepaald doel hebbende kleur?

Men ziet ik geef hier en daar slechts enkele punten aan om in te laten zien, hoeveel er nog wacht op degelijke studie.

Laat ons nu de eitekening eens nauwkeuriger bekijken.

De vorm van de vlekken op de eieren staat in verband met de bewegingen, die het ei in de eileider maakt, n.l. in dat gedeelte van de eileider waar het pigment opgehoopt is. De ronde vlekjes, die ongeveer op geen enkel gekleurd ei ontbreken, schijnen de normale vormen te zijn, die aangebracht worden wanneer het ei zich niet beweegt, de kringvormige vlekken wanneer het ei zich ronddraait, de strepen, wanneer het voortgedreven wordt, spiraalvormige teekeningen wanneer het ei zich ronddraait en tevens wordt voortgedreven enz.

Behaive deze vlekken, die als 't ware meer bovenop de schaal liggen, kan men dikwijls nog dieper liggende teeke-

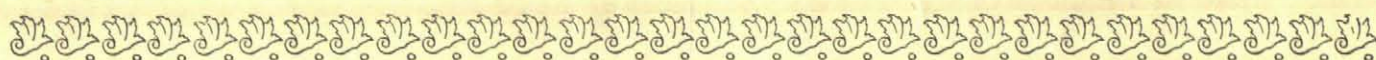
ning ontdekken, die meestal veel bleeker van kleur is. Dit zal natuurlijk vóór de boven besproken tekening aangebracht zijn, die pas als laatste proces is te beschouwen; dus ook na het aanbrengen van de algemeene grondkleur in zooverre deze niet met de schaalstructuur samenhangt.

De diepte van kleur is voor een groot gedeelte afhankelijk van de constitutie of lichamelijke conditie van het individu. Nu zou ik nog kunnen bespreken de 7 goed van elkaar te onderscheiden kleurstoffen, die bij de eieren in acht genomen moeten worden en de verschillende soorten van schaalstructuur, doch ik zou dan te veel geduld moeten eischen van mijn lezers en te veel papier van dit tijdschrift verknoeien.

(Nogmaals maak ik er attent op dat dit stuk alleen bedoelt een opwekking tot onderzoek; een aangeven van eenige voorname punten van een onderwerp, dat mij zeer veel belangstelling inboezemt, maar waarvoor ik zelf helaas nog geen tijd kan vinden).

Leiden.

BOLLEMAN v. D. VEEN.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Het Wandel-Herbarium,

waarvan het algemeen plan is meegedeeld op blz. 18 van dezen jaargang, zal nu eerlang uit de bijdragen der verschillende meewerkers moeten worden samengesteld. Voordat ik een meer in bijzonderheden afdalend plan aan hun goedkeuring onderwerp, zou ik gaarne van ieder, nog geen planten, maar een *lijstje* ontvangen van het verzamelde. Een eenvoudige opgave der *soorten* zal wel voldoende zijn, want een *Convolvulus* is natuurlijk een slingerplant, een *Orobanché* een wortelparasiet, een *Rubus* een gewapende plant, enz. Alleen bijzonderheden als fasciatie, dimorphie enz., die uit den naam der plant niet zijn op te maken, zag ik gaarne met een enkel woordje vermeld.

Wie zich vroeger niet heeft aangemeld en alsnog genegen is, planten in te zenden, gelieve eveneens de bedoelde opgave te doen.

Hoe het zal gaan, als iemand niet heeft medegewerkt en toch gaarne mee wil kijken, zullen later de meewerkenden moeten beslissen; die beslissing zal ik mededeelen. Reeds heb ik aangetekend de namen C. J. B. v. d. F. en H. J. Ph.

Maakt men met de inzending der opgaven wat spoed, dan zal reeds de volgende aflevering verder nieuws kunnen bevatten.

Amsterdam, October 1900.

J. JASPERS JR.,
Plantage Lijnbaansgracht II.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Op Zaterdag 15 September 1900 hield de A. E. C. hare 10de bijeenkomst, onder voorzitterschap van Dr. J. Th. Oudemans, des avonds te 8 uur in Zeemanshoop. Aanwezig 16 leden.

De heer de Meijere vermeldt de vangst van een ex. van *Limenitis sibylla* L. te Hilversum. In Noord-Holland was deze vlinder nog niet aangetroffen, in Zuid-Holland nog slechts eens. — Voorts deelt hij het een en ander mede over de merkwaardige vliegengeslacht der *Conopidae*, in welke parasitische levenswijze nog veel onopgelost is. Spreker was zoo gelukkig onlangs te Hilversum, in een met dat doel opgegraven hommelnest (*Bombus terrestris* L.), een aantal hommels te vinden, die in het achterlijf de larve of het puparium eener *Conopide* herbergden. De hommelpoppen bleken nog niet geïnfecteerd te zijn, wat voor eene infectie der imagines buiten het nest zou pleiten. De onderzoekingen worden voortgezet, waarbij ook later zal blijken, met welke *Conopiden*-soort men te doen heeft. De Nederlandsche soorten dezer familie worden thans ook vertoond. — In het hommelnest werd ook eene *Hylemyia*-larve aangetroffen. — Ten slotte laat de heer de Meijere de larven eener *Leucopis*-soort zien, een vliegengeslacht tot de *Ophi-*

linae behoorend; deze larven eten bladluizen en hebben een spannerachtigen gang.

De heer Heimans doet mededeeling van eenige biologische waarnemingen, door den heer Thijssse en hem te Apeldoorn aan Graafwespen verricht. Hij laat o. a. een paar cocons van *Ammophila sabulosa* L. zien, waarvan de eene in gevangenschap vervaardigd is. Het larveleven van *Ammophila* duurt slechts enkele dagen. — Vervolgens toont de heer H. een ♀ van het vliegend hert met abnormalen voorpoot. — Eindelijk worden eigenaardige *Microgaster*-cocons vertoond en eenige mededeelingen, op eigen waarneming berustend, omtrent den mierenleeuw gedaan.

De heer te Winkel laat eenige fraaie, hem onbekende rupsen rondgaan, die als de larven van *Mamestra pisi* L. herkend worden.

De heer Ceton vertoont eenige inlandsche *Lepidoptera*, waaronder eene voor de nederlandsche fauna nieuwe *Plusia*, welke de heer Oudemans op zich neemt te zullen determineren.

De heer Oudemans stelt ter bezichtiging levende exemplaren van *Machilis maritima* Leach, een onder steenen op onze zeedijken algemeene, maar daarom nog niet algemeen bekende Franjestaart (*Thysanura*) — verder levende voorwerpen van de gewone en van de Malaria-mug (*Culex* en *Anopheles*) — en ten slotte tuinboonen, in heftige mate aangetast door *Bruchus rufimanus* Boh.

Amst. Entomol. Club.

In September traden de volgende heeren als lid toe: B. W. PETERI en W. W. PETERI, Ceintuurbaan 147 en G. J. KLOKMAN, villa „Aurora”, Voorschoten.

De Secretaris,

J. M. v. W. v. D. GRACHT.

Uit Zuid-Afrika.

Uw tijdschrift *De Levende Natuur*, brengt mij op de gedachte u een photo te zenden welke twee merkwaardigheden van de Zuid-Afrikaansche natuur te zien geeft, en welke wellicht daarom voor uw tijdschrift van enig belang zijn kan.

U ziet dan op dit voor Afrika typisch, en voor den aanschouwer eentonig landschap (dat er niet overal kopjes zijn zooals de menschen zich schijnen te verbeelden, ziet men onder de hand) in de eerste plaats een aantal mierenhoopen, de Ant-hills der Engelschen, welke in dit gedeelte van Zuid-Afrika, n.l. de Oranje Vrijstaat (omtrek Kroonstad) bolronde zijn, doch in andere contrijen b. v. Veertienstroom op den grens van Beetsjuana land op ronde schoorsteen gelijken, met een wijde trechtervormige opening in den top. Het zijn deze „mierhoopen" waarachter de boeren

zich in 't gevecht met bijzondere voorliefde verschuilen, en waarop zij, op het pad zijnde, voor vertier en oefening, hun geweren richten, en die in deze uitgestrekte weinig bevolkte streken als brood-ovens groot gemak opleveren. Zij bereiken een hoogte van twee tot drie voeten, en zijn daardoor voor ruiters, die niet al te vlug in 't opstijgen zijn, van onschatbare waarde.

De tweede merkwaardigheid, welke u wellicht voor een rookwolk zult aanzien, is een sprinkhanen-zwerm, welke zich in de verte gezien als een rookwolk voordoet, en wel zoo bedriegelijk, dat ik, eigenwijs genoeg, tegenover Afrikaanders van geen sprinkhanenzwerm weten wilde, als

mij iets dergelijks getoond werd. Bij nadere beschouwing zult u de puntjes en streepjes in het bovengedeelte van de photo kunnen waarnemen, welke niets anders dan de beeldjes der vliegende dieren zijn. De afbeelding is een tijdsopname, vandaar de strepen.

De weg op den voorgrond doet zich nog al mooi voor, doch ik haast mij er bij te voegen dat zulks niet overal en immer het geval is.

U kunt zich voorstellen, dat wij, soms dagen achtereen door „zulk” een „vlakke” rijdende, af en toe naar wat afwisseling, al was het ook in den vorm van een sprinkhanenzwerm, verlangden; wie dan met zijn „sjamboek” de meeste dieren in hun vlucht raken kon, was de held van 't oogenblik.

DR. V. LEERSUM.

Mierenleeuw.

In antwoord op uw vraag in afl. 6 van *De Levende Natuur* of de Mierenleeuw ook op andere plaatsen voorkomt, dan in 't Gooi, bij Apeldoorn, Nijmegen, Wageningen en in Zuid-Limburg, kan ik u melden, dat ik ze ook in groote hoeveelheid heb aangetroffen om Elburg. Ik ben daar op kostschool geweest, en wij hielden ze elk jaar om hunne merkwaardige levenswijze gade te slaan.

U schrijft, dat u er bij Wageningen enkele heeft aangetroffen, maar verleden jaar ben ik daar op de H. B. S. gekomen en ik heb ze op „de Berg” in overvloed gevonden.

Bij Elburg vond ik ook nog de Grootte Watersalamander in gezelschap van de Kleine, in een klein meertje midden in 't bosch. Eens heb ik daar ook een heikikker gevonden. In de Renkumsche Beek is een plaats, waar ik vaak Beekprikken gezien heb. 't is bij een steenen bruggetje. Er liggen groote steenen in 't heldere water, en daar zuigen ze zich aan vast. Gemakkelijk zijn ze niet te vangen. Zonder een paar natte voeten gelukt 't niet. Hazelwormen en ringslangen zijn er bij Wageningen veel, ook een enkele Gladde Slang.

Den Haag.

J. DE BRUIJN.

* * *

Toen ik 8 Sept. j.l. met mijn excursiegenooten er-op-uit ging zei een van hen, de jongeheer H. Hoefling, dat hij

meende, deze week kuilen van den mierenleeuw gevonden te hebben. (Ik had met hen uw interessant artikel in *De Levende Natuur* gelezen en besproken.)

Natuurlijk richtten we nu terstond onze koers naar de vermoedelijke vindplaatsen van het „akelig merkwaardig beest”, en nu doet het me werkelijk veel genoegen, U te kunnen mededeelen, dat we in een zandige heistreek mierenleeuwkuilen in zeer aanzienlijk aantal aantreffen. We vonden zoowel de „leeuwen” als de cocons.

Alzoo kan Lochem nu als de zesde plaats genoemd worden, waar de mierenleeuw voorkomt.

Lochem.

W. W. KOLVOORT.

* * *

In *De Levende Natuur*, Afl. VI, zag ik dat U belang stelde in vindplaatsen van den Mierenleeuw. Het komt mij voor, dat ik het diertje reeds op meer plaatsen waarnam, zonder echter zeker te weten waar. Alleen kan ik met zekerheid zeggen, dat ik het in Aug. van het vorige jaar in menigte vond nabij Stramproy (bij Weert) en vandaar ook een aantal exemplaren meebracht.

Leiden.

J. W. C. GOETHART.

* * *

De mierenleeuw is dikwijls door mij gevonden in de buurt van Lochem; altijd onder overhangende zoden van heiplantjes aan de kanten van droge greppels aan den Zuid-Oostkant van bosschen of singels.

Als jongens noemden wij ze grootmoedertjes.

Enschede.

H. H. BLOEMENA.

* * *

In antwoord op Uw vraag aangaande vindplaatsen van de(n) mierenleeuw deel ik gaarne mee, de larve in de zomervacantie van '86 of '87 gevonden te hebben op de heide bij Oisterwijk (N.-Br.).

Amsterdam.

M. J. BROEKHUIJSEN.

Zelf vonden wij het diertje bij Hoenderloo en weer bij Bussum. De heer E. A. Rovers, van Valkenswaard, deelde ons mondeling mede, dat het in de Peel veel voorkomt.

Vogels en katten.

Met vreugde (niet met leedwezen) zie ik, dat de heer M. C. Hamelberg mij bestrijdt. Het zal wel niet baten, evenmin als mijn repliek, want ieder behoudt zijn zienswijze, maar het geeft toch wrijving van gedachten. Ik hoop, dat u mij in *De Levende Natuur* nog een plaatsje zult gunnen voor het volgende. Ik beloof u, er niet meer op te zullen terugkomen.

Een dier doodt alleen een ander dier uit zelfverdediging, of omdat hij het voor zijn bestaan nodig heeft, niet uit liefhebberij. Zoo doodt ook de mensch den tijger, wanneer deze een menschenmoord op zijn geweten heeft, of de onmiddellijke omgeving van den mensch door zijn strooptochten op vee verontrust. Zoo doodt ook de mensch alle voor zijn boomgaard of moestuin schadelijke gedierten. Daartoe heeft hij het recht.

Als een kat een der hokduiven van een mensch wegpakt, dan heeft die kat groot gelijk: zij moet leven; maar dan heeft de eigenaar van die duif ook groot gelijk, de kat te doden; dit is eigendomsrecht: een recht van elk levend wezen. Maar als een kat al een enkel vogeltje eet, dat ons niet toebehoort, dan vind ik het niet geoorloofd, die kat te doden. Ook wij eten honderden dieren.

Er zijn genoeg voorbeelden aan te halen van het bewaren van evenwicht door de natuur zelve. Wel kunnen we niet altijd dit verschijnsel verklaren.

Het is waar, dat reeds een aantal diersoorten uitgestorven zijn; maar de verklaring, dat dit plaats had, omdat ze door andere dieren werden opgegeten, is onaannemelijk. Wel is het waar, dat juist door den moordlust van den mensch een aantal dieren in den historischen tijd van den aardbodem verdwenen zijn.

Het is niet „weezinwekkend” een kat in de huiskamer vol